

MINISTER EDUKACJI I NAUKI

Warszawa, 14 maja 2021 r.

DWM-WOPG.0916.4.2020.PK, MT

**Pan
Dariusz Piotr Bonisławski
Stowarzyszenie Wspólnota Polska
ul. Krakowskie Przedmieście 64
00-322 Warszawa**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zgodnie z art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224 t.j.), Ministerstwo Edukacji Narodowej¹ (dalej MEN) w terminie od 23 lipca do 31 grudnia 2020 r. przeprowadziło kontrolę w Stowarzyszeniu Wspólnota Polska (dalej: Stowarzyszenie), z siedzibą w Warszawie przy ulicy Krakowskie Przedmieście 64.

Kontrolą objęto prawidłowość wykonania zadania publicznego, w tym wykorzystania dotacji przekazanej na realizację zadania publicznego pn. „*Organizowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli prowadzących nauczanie języka polskiego, historii, geografii, kultury polskiej oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim za granicą w 2020 roku*” w części dotyczącej przygotowania podręczników i materiałów edukacyjnych wraz z poradnikami metodycznymi dla nauczycieli (moduł II).

Celem kontroli była ocena prawidłowości wykonania zadania publicznego zleconego przez Ministra Edukacji Narodowej, w szczególności:

- 1) stopnia realizacji zadania;
- 2) efektywności, rzetelności i jakości wykonania zadania;
- 3) prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania;
- 4) prowadzenia dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem.

¹ Zespół kontrolujący w składzie:

- 1) Piotr Kowalewski, główny specjalista w Wydziale Oświaty Polskiej za Granicą w Departamencie Współpracy Międzynarodowej, kierownik zespołu kontrolującego – na podstawie upoważnienia nr 38/2020 z 29 października 2020 r.
- 2) Mariusz Tokarski, główny specjalista w Wydziale Oświaty Polskiej za Granicą w Departamencie Współpracy Międzynarodowej – na podstawie upoważnienia nr 39/2020 z 29 października 2020 r.

Pozytywnie oceniono realizację ww. zadania w zakresie objętym kontrolą. Przeprowadzona kontrola wskazuje, że osiągnięto założone cele zadania, a dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

W wyniku ogłoszonego przez Ministra Edukacji Narodowej otwartego konkursu ofert, w dniu 23 lipca 2020 r. została zawarta umowa nr MEN/2020/DWM/676 pomiędzy Ministrem Edukacji Narodowej a Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska” na realizację ww. zadania publicznego polegającego na przygotowaniu podręczników i materiałów edukacyjnych wraz z poradnikami metodycznymi dla nauczycieli oraz przeprowadzeniu szkoleń wdrażających do stosowania podręczników. Termin zakończenia realizacji zadania określono na 31 grudnia 2020 r.

Stowarzyszenie otrzymało dotację w wysokości 550 000 zł. Zgodnie z umową środki zleceńbiorcy na realizację ww. zadania publicznego wynosiły 61 100 zł (wnoszone w postaci wkładu osobowego i rzeczowego). Całkowity koszt zadania publicznego wynosił 611 100 zł.

Zleceniobiorca zobowiązany został do wykonania, w ramach zadania publicznego, projektu pn. „*Uczymy, jak uczyć – pakiety edukacyjne dla uczniów szkół polonijnych z Irlandii, Ukrainy oraz Ameryki Południowej*”. Zgodnie z ofertą, harmonogramem realizacji zadania i jego kosztorysem na ww. projekt składały się niżej wymienione działania:

1. **Działanie I.** *Emi i Maks w polskiej szkole. Podręcznik do nauki języka polskiego dla dzieci polonijnych z Irlandii.* Zgodnie z ofertą realizacji zadania Zleceniobiorca był zobowiązany do opracowania i wydania (wersja elektroniczna i papierowa - wydruk 400 pakietów) podręcznika i zeszytów ćwiczeń dla dzieci w wieku 7-8 lat uczących się w szkołach polonijnych w Irlandii, przewodnika dla nauczycieli oraz plansz edukacyjnych a także przeprowadzenia szkoleń wdrażających nauczycieli do stosowania podręczników.
2. **Działanie II.** *Język polski bez granic. Podręczniki do klasy VIII i IX dla uczniów szkół polskich na Ukrainie.* Zleceniobiorca był zobowiązany do opracowania i wydania w ramach działania dwóch podręczników z ćwiczeniami dla uczniów klas VIII i IX szkół i klas polskich na Ukrainie oraz przewodnika dla nauczyciela. Zleceniobiorca był zobowiązany również do udostępnienia nagrania do ćwiczeń, wydania podręczników w wersji elektronicznej oraz wydrukowania ich w liczbie 200 egzemplarzy, a także przeprowadzenia szkoleń wdrażających do stosowania podręczników.
3. **Działanie III.** *Podręcznik dla dzieci polskiego pochodzenia z Ameryki Południowej.* Zleceniobiorca był zobowiązany do opracowania i wydania (wersja elektroniczna oraz papierowa - 300 egzemplarzy) pakietu składającego się z podręcznika, ćwiczeń, karty pracy oraz wskazówek metodycznych dla nauczycieli w wersji językowej portugalskiej i hiszpańskiej. Treści podręcznika miały przybliżać współczesną Polskę, nawiązywać do autorytetów oraz wprowadzać język polski jako obcy na poziomie A1 z przeznaczeniem dla dzieci. Zleceniobiorca był zobowiązany także do przeprowadzenia szkoleń wdrażających nauczycieli do stosowania podręcznika.
4. **Działanie IV.** *Podręcznik dla młodzieży polskiego pochodzenia z Ameryki Południowej.* Zleceniobiorca był zobowiązany do opracowania i wydania

(wersja elektroniczna oraz papierowa - 235 egzemplarzy pakietu) pakietu: 1 podręcznika z ćwiczeniami, nagrania dźwiękowego, przewodnika metodycznego dla nauczycieli po hiszpańsku oraz po portugalsku. Zleceniobiorca był zobowiązany także do przeprowadzenia szkoleń wdrażających nauczycieli do stosowania podręcznika.

W ramach Działań I-IV zaplanowano 8 szkoleń (po dwa dla każdego z Działań), łącznie dla 80 uczestników.

5. **Działanie V.** *Budowa strony internetowej* zawierającej ww. podręczniki oraz dodatkowe materiały do pracy z dziećmi i młodzieżą (m.in. karty pracy, banki pomysłów nauczycieli).

Kontrolą objęto część ww. zadania publicznego, tj.:

- 1) Działanie III. *Podręcznik dla dzieci polskiego pochodzenia z Ameryki Południowej;*
- 2) Działanie IV. *Podręcznik dla młodzieży polskiego pochodzenia z Ameryki Południowej.*

Ww. działania posiadają strategiczne znaczenie w kształceniu dzieci i młodzieży polonijnych zamieszkałych w Ameryce Południowej. Zapewnienie im możliwości poznania i posługiwania się językiem polskim odgrywa kluczową rolę w podtrzymywaniu poczucia polskiej tożsamości narodowej.

Kontrolą zostały objęte środki wydatkowane na realizację ww. działań III i IV w okresie od daty podpisania umowy, tj. 23 lipca 2020 r. do daty zakończenia realizacji działania, tj. 31 grudnia 2020 r.

Ocenę kontrolowanej działalności uzasadniają ustalenia z kontroli.

I. Stopień realizacji zadania, w tym efektywność, rzetelność i jakość wykonania zadania.

Zleceniobiorca zrealizował zgodnie z ofertą i zaktualizowanym harmonogramem działania III i IV zleconego zadania publicznego.

W ramach działania III. *Podręcznik dla dzieci polskiego pochodzenia z Ameryki Południowej* (poziom A1) opracowano i wydano pakiet składający się z podręcznika i ćwiczeń oraz kart pracy dla dzieci polskiego pochodzenia z Ameryki Południowej. Treści 14 lekcji podręcznika przybliżają współczesną Polskę oraz wprowadzają język polski jako obcy na poziomie A1 z przeznaczeniem dla dzieci. Zgodnie z ofertą powstał również przewodnik metodyczny dla nauczycieli w dwóch wersjach językowych - hiszpańskiej i portugalskiej. Zgodnie z ofertą pakiet jest dostępny w wersji elektronicznej oraz zostało wydrukowanych jego 300 egzemplarzy. W ramach działania rozdystrybuowano 300 pakietów egzemplarzy podręcznika i ćwiczeń dla dzieci wraz z przewodnikiem dla nauczycieli. Przeprowadzono szkolenie dla nauczycieli, w których wzięło udział 27 osób.

W ramach działania IV *Podręcznik dla młodzieży polskiego pochodzenia z Ameryki Południowej* opracowano i wydano pakiet składający się z podręcznika i ćwiczeń dla młodzieży polskiego pochodzenia z Ameryki Południowej, nagrań dźwiękowych oraz przewodnika metodycznego dla nauczycieli po hiszpańsku i portugalsku. Treści 14 lekcji podręcznika przybliżają współczesną Polskę,

nawiązują do autorytetów oraz wprowadzają język polski jako obcy na poziomie A1.

Partnerami w projekcie były: Polonijna Organizacja Nauczycieli z *Argentyny*, Braspol, Dom Polski w Kurytybie.

Zgodnie z ofertą pakiet jest dostępny w wersji elektronicznej oraz wydrukowano 235 egzemplarzy pakietów. Przeprowadzono szkolenia dla 27 nauczycieli.

Realizacja szkoleń dla uczestników z Ameryki Południowej w ramach działania III i IV odbywała się w terminach i zgodnie z złożeniami zawartymi w ofercie. W przypadku Działania IV Stowarzyszenie zrealizowało w dniu 19 grudnia 2020 r. dodatkowe szkolenie w związku z dużym zainteresowaniem odbiorców podręczników.

Po przeprowadzonych konsultacjach, 20 grudnia 2020 r., podręcznik został zaakceptowany przez MEN a następnie podręczniki zostały wydrukowane przez Zleceniobiorcę.

II. Prawidłowość wykorzystania środków publicznych na realizację zadania.

W zakresie finansowym Zleceniobiorca przestrzegał przepisów *Regulaminu konkursu* (załącznik nr 1 do ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego, dalej: *Regulamin*) oraz *Zasad przyznawania i rozliczania dotacji* (załącznik nr 2 do ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego, dalej: *Zasady*).

Przedstawiona dokumentacja merytoryczna i finansowa wskazała, że dotacja w zakresie objętym kontrolą została wydatkowana zgodnie z przeznaczeniem i w terminach określonych w umowie. Środki finansowe przeznaczone zostały na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z realizacją działań III i IV.

Stowarzyszenie otrzymało dotację w wysokości 550 000 zł. Zgodnie z umową środki zleceniobiorcy na realizację ww. zadania publicznego wynosiły 61 100 zł (wnoszone w postaci wkładu osobowego i rzeczowego). Całkowity koszt zadania publicznego wynosił 611 100 zł.

W wyniku kontroli, na podstawie przedstawionych dokumentów ustalono, że koszty realizacji działań III i IV wyniosły łącznie 236 661,63 zł, w tym z dotacji wydatkowano 192 111,63 zł, i wniesiono wkład własny o wartości 44 550 zł.

III. Prowadzenie dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem.

W wyniku kontroli ustalono, że dokumentacja związana z realizowanym zadaniem była prowadzona zgodnie z przepisami *Regulaminu* oraz *Zasadami*. Dokumentacja merytoryczna i finansowa zadania potwierdzała przebieg realizacji zadania. Dokumentacja zadania była przechowywana w siedzibie Stowarzyszenia, była kompletna i potwierdzała realizację poszczególnych działań.

Dokumentacja merytoryczna z realizacji zadania.

- 1) Podręczniki, zeszyty ćwiczeń z kartami pracy i przewodnikami metodycznymi dla działania III, zostały wydrukowane w liczbie zgodnej z zawartą w ofercie.
- 2) Pakiety dla działania IV zostały wydrukowane w liczbie zgodnej z zawartą w ofercie.

- 3) Treść podręczników jest zgodna z zakresem tematycznym zaplanowanym w ofercie, przybliży uczniom współczesną Polskę, nawiązuje do autorytetów oraz wprowadza język polski jako odziedziczony; jest dostosowana do grup wiekowych; sprzyja podtrzymywaniu i rozwijaniu poczucia polskiej tożsamości; opiera się na polskich wartościach dydaktyczno-wychowawczych.
- 4) Podręczniki poddane zostały korekcie i recenzji oraz zostały zamieszczone na stronie projektu.
- 5) Podręczniki opracowywane były we współpracy z polskim środowiskiem oświatowym w Ameryce Południowej oraz szkołami wyższymi w Polsce.
- 6) Zleceniobiorca posiadał listę podmiotów, z którymi zawarł umowy cywilnoprawne, zgodnie z § 2 ust. 2 *Zasad*.
- 7) Zleceniobiorca posiadał listy uczestników szkoleń dla nauczycieli, które zawierały wszystkie niezbędne dane potrzebne do identyfikacji: imię, nazwisko, miejsce zamieszkania oraz, jeżeli dotyczyło, nazwę organizacji/instytucji i funkcję uczestnika zgodnie z § 2 ust. 2 *Zasad*. Zleceniobiorca weryfikował tożsamość osób uczestniczących w szkoleniach.
- 8) Zleceniobiorca dochował obowiązku informacyjnego, zgodnie z § 7 ust. 1 umowy, tj. informowano, że zadanie jest współfinansowane ze środków otrzymanych od Zleceniodawcy. Na wszystkich materiałach dotyczących realizowanego zadania, umieszczono logo MEN proporcjonalnie do wielkości innych oznaczeń, w sposób zapewniający jego dobrą widoczność.

Dokumentacja finansowa z realizacji zadania.

W wyniku kontroli dokumentacji finansowej realizacji zadania ustalono, że:

- 1) dokumenty księgowe dotacji wskazywały na wydatkowanie dotacji zgodnie z przeznaczeniem i na zasadach określonych w umowie;
- 2) dokumentacja finansowa wskazywała na wydatkowanie dotacji w terminie określonym w umowie dotacji (wypełniono zapis § 1 ust. 2 *Zasad*);
- 3) środki z dotacji MEN były przechowywane na wyodrębnionym na potrzeby realizacji zadania rachunku bankowym;
- 4) Zleceniobiorca posiadał system umożliwiający efektywną kontrolę wewnętrzną dotyczącą właściwego gospodarowania środkami pochodzącymi z dotacji oraz ich wydatkowania. Zakres odpowiedzialności poszczególnych członków władz i pracowników oraz tryb obiegu dokumentów określały pisemne uregulowania zleceniobiorcy, tj. instrukcja obiegu dokumentacji finansowej oraz uchwały zarządu (stosowano zapis § 4 ust 3 *Zasad*);
- 5) Zleceniobiorca dokonywał płatności związanych z realizacją umowy w formie bezgotówkowej – przelewami bezpośrednio z rachunku bankowego (stosowano zapis § 4 ust 4 *Zasad*);
- 6) Zleceniobiorca nie uzyskał żadnych przychodów przy realizacji zadania;
- 7) księgowość była prowadzona z uwzględnieniem niżej wymienionych *Zasad* (stosowano zapis § 4 ust. 5 *Zasad*):
 - prowadzono dokumentację księgową dotyczącą zadania, odrębnie w stosunku do innych kosztów własnej działalności, m.in. poprzez wydzielenie ewidencji otrzymanych i wydatkowanych środków pochodzących z dotacji w księgowym planie kont stosowanym przez Zleceniobiorcę,
 - dokumenty finansowe były ostemplowane lub opisane treścią: „Sfinansowane z dotacji MEN - umowa nr ... w kwocie”. Opis

- dokumentów zawierał przeznaczenie dokonanych zakupów;
- zapisy księgowe odzwierciedlały na bieżąco koszty i wydatki dotyczące realizowanego zadania;
- 8) w zakresie zapobiegania podwójnemu finansowaniu stosowano zasady opisu dokumentacji finansowej poprzez wskazanie źródła finansowania (stosowano zapis § 4 ust. 7 *Zasad*);
 - 9) za zgodą MEN dokonano zmian w umowie na podstawie zawartego w dniu 30 grudnia 2020 r. aneksu do umowy nr MEN/2020/DWM/676;
 - 10) dokumentację kosztów wynagrodzeń stanowiły przy umowach zlecenia i umowach o dzieło umowy oraz rachunki do tych umów (stosowano zapis § 5 ust. 2 *Zasad*);
 - 11) nie dokonywano zakupu środków trwałych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395, z późn. zm.) o wartości jednostkowej powyżej 3 500 zł (stosowano zapis § 6 ust. 3 *Regulaminu*).

Od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI I NAUKI

Włodzimierz Bernacki
Sekretarz Stanu
/ – podpisany cyfrowo/